

Dàn ý cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà*

Lập dàn ý nêu cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà* của Nguyễn Khuyến - Hướng dẫn lập dàn bài chi tiết và bài văn mẫu tham khảo

*Dàn ý chi tiết để văn nêu cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà**

I. Mở bài

- Thơ Nguyễn Khuyến phản ánh tâm trạng đau buồn của ông trước thời cuộc rối ren, suy tàn.
- Một số bài ông viết về tình làng xóm, tình bạn bè tri âm tri kỉ. Đó là những bài thơ rất cảm động. *Bạn đến chơi nhà* là một ví dụ tiêu biểu.
- Bài thơ ra đời trong thời gian Nguyễn Khuyến đã cáo quan về sống ẩn dật tại quê nhà, nội dung thể hiện tình bạn già khăng khít, keo sơn giữa hai vị quan thanh liêm đều đã rời xa vòng danh lợi. Tình cảm chân thành ấy đã vượt qua mọi nghi lễ tầm thường của cuộc sống.

II. Thân bài

* *Tình bạn già tri âm, tri kỉ:*

- Câu đề (câu 1): "*Đã bấy lâu nay bác đến nhà*"

+ Sự phá cách của tác giả ở chỗ: trong thể thơ bát cú Đường luật thì phần đề thường có 2 câu (phá đề, thừa đề) nhưng ở bài thơ này chỉ có một câu.

+ Câu thơ như một lời chào hỏi mừng rỡ, thân tình của chủ nhân trước việc đến thăm của một người bạn già xa cách đã lâu ngày

+ Cách gọi *bác* vừa dân dã, vừa kính trọng, thể hiện sự gắn bó lâu dài, mật thiết giữa hai người.

- Ba câu thực (2, 3, 4): Lời phân trần, thanh minh của chủ nhân về sự tiếp đón thiếu chu đáo của mình

+ Tác giả dùng tới 3 câu, trong khi thơ Đường luật phần này chỉ có 2 câu.

+ Ngôn ngữ thơ như lời nói tự nhiên, mộc mạc của một ông lão nhà quê: Trẻ thời đi vắng, chợ thời xa (lí do thứ nhất), Ao sâu nước cả khôn chài cá (lí do thứ hai), Vườn rộng rào thưa khó đuổi gà (lí do thứ ba.)

Dàn ý cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà*

- Hai câu luận: Tiếp tục phân trần thêm hai lí do: *Cải chữa ra cây, cà mới nu, Bầu vừa rụng rốn, mướp đươg hoa*. Tính chất hài hước nằm ở ý: nhà có đủ cả, chẳng thiếu thứ gì (cá, gà, cải, cà, bầu, mướp...), chỉ tiếc là đều đang độ dở dang, chưa dùng được, nên đành tạ lỗi với khách. Nói có nhưng thực chất là không, vì cuộc sống của nhà thơ ở chốn quê nghèo rất thiếu thốn.

- Hai câu kết: Sự thiếu thốn được đẩy lên cực điểm: Đầu trò tiếp khách, trà không có (bắt nguồn từ câu: Miếng trà là đầu câu chuyện trong dân gian nói về cách tiếp khách thông thường nhất, tối thiểu nhất cũng phải có trà và nước).

+ Tóm lại vật chất chẳng có gì, thôi thì: *Bác đến chơi đây, ta với ta*. Câu thơ này là linh hồn của bài thơ. Tất cả sự mừng rỡ, quý trọng, chân tình đều hội tụ ở ba từ *ta với ta*. Chủ và khách, bác và tôi đã hòa làm một. Quả là tình bạn già sâu sắc, cảm động không có gì so sánh được.

III. Kết bài

– Bài thơ là tấm lòng chân thành của Nguyễn Khuyến dành cho người bạn già đáng kính đến chơi nhà.

– Giọng thơ tự nhiên, ngôn ngữ giản dị, trong sáng, hình ảnh quen thuộc gợi khung cảnh thiên nhiên tươi mát ở nông thôn đồng bằng Bắc Bộ.

– Cảnh và tình đan xen hài hòa, nhuần nhuyễn, ám áp tình tri âm, tri kỉ.

» Tham khảo thêm: [*Phân tích bài thơ *Bạn đến chơi nhà* \(Nguyễn Khuyến\)*](#)

Một số bài văn mẫu hay phát biểu cảm nghĩ về tác phẩm *Bạn đến chơi nhà* (Nguyễn Khuyến)

Bài số 1:

Nguyễn Khuyến là một nhà thơ lớn của nước ta. Ông có những đóng góp không nhỏ vào nền thơ ca trung đại Việt Nam. Ông sáng tác nhiều bài thơ về làng quê dân dã nên được mệnh danh là nhà thơ của làng cảnh Việt Nam. “*Bạn đến chơi nhà*” là một bài thơ xuất sắc của Nguyễn Khuyến, được sáng tác trong thời gian ông về quê ở ẩn. Bài thơ thể hiện những cảm xúc và hoàn cảnh thiếu thốn của nhà thơ khi bạn đến chơi nhà, qua đó khẳng định quan niệm sâu sắc của nhà thơ về giá trị của tình bạn thật sự.

Dàn ý cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà*

Bài thơ *Bạn đến chơi nhà* được viết theo thể thơ thất ngôn bát cú đường luật. Mở đầu bài thơ, tác giả đã nói lên tâm trạng vui tươi, phấn khởi khi đã lâu mới gặp lại người bạn của mình:

“Đã bấy lâu nay bác tới nhà”

Với cách gọi thân mật người bạn là “bác”, câu thơ vang lên gần gũi, thân thương như một lời chào hỏi thân tình. Cụm từ “đã bấy lâu nay” thông báo cho người đọc hiểu được rằng, lâu lắm rồi hai người bạn mới có dịp gặp gỡ. Nó là một cuộc gặp gỡ đầy vui vẻ như được mong chờ từ lâu của những người bạn tri âm, tri kỷ. Câu thơ như một lời chào hỏi thân mật, và đằng sau lời chào ấy, người đọc cảm nhận được một sự mừng vui, hân hoan xen lẫn niềm xúc động khó tả của nhà thơ.

Ngạc nhiên và bất ngờ khi người bạn cũ lâu năm tới chơi, do vậy chưa kịp chuẩn bị để thết đãi bạn hiền, nhà thơ lần lượt giải bày:

“Trẻ thời đi vắng, chợ thời xa”

Đối với tình bạn thâm giao lâu năm, mỗi khi có người bạn tới chơi, hẳn ai cũng vui mừng muốn đi chợ làm một mâm cơm thịnh soạn để thết đãi bạn hiền. Nhà thơ Nguyễn Khuyến cũng vậy, ông tỏ ý muốn đãi người bạn hiền một bữa ngon nhưng hoàn cảnh “trẻ” thì “đi vắng” mà “chợ” lại xa. Điệp từ “thời” được điệp lại hai lần trong câu thơ thể hiện thành ý của nhà thơ nhưng tiếc thay hoàn cảnh không cho phép.

Không có rượu thịt ngon ngoài chợ tiếp bạn, nhà thơ quay về với cây nhà lá vườn:

“Ao sâu nước cả khôn chài cá

Vườn rộng rào thưa khó đuổi gà.”

Nhà thơ tiếp tục giải bày mong muốn chiêu đãi bạn cá dưới ao, gà nhà nuôi để thể hiện sự nhiệt tình, nồng hậu với người tri kỷ. Nhưng “ao sâu nước cả”, “vườn rộng rào thưa” nên khó lòng “chài cá” “đuổi gà”.

Không bắt được cá cũng không bắt được gà, Nguyễn Khuyến quay ra nhìn mảnh vườn để tìm một bữa rau dưa, cà muối đạm bạc:

Cải chửa ra cây cà mới nụ

Bầu vừa rụng rốn mướp đương hoa”

Không chỉ có ao cá, nuôi gà, nhà thơ còn có một mảnh vườn nho nhỏ có “cải”, có “bầu” và “mướp”. Nhưng dù có lại vẫn chưa đến kỳ thu hoạch. Bởi “cải” thì chưa ra cây, “cà mới nụ”, bầu mới rụng rốn còn mướp thì mới chỉ toàn hoa chứ chưa ra quả.

Dàn ý cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà*

Thôi thì không rượu thịt, không gà cá, không rau dưa, những người bạn hiền có thể ngồi nhâm nhi chén trà cùng ăn một miếng trầu. Nhưng:

“Đầu trò tiếp khách trầu không có”

Xưa nay, người xưa vốn quan niệm “miếng trầu là đầu câu chuyện”. Vì thế, mỗi khi có khách tới nhà, việc đầu tiên là mời nước mời trầu. Nhưng trong hoàn cảnh của Nguyễn Khuyến, ông giải bày một cách chân tình rằng “trầu không có”.

Liên tiếp trong sáu câu thơ, nhà thơ đã sử dụng rất thành công thủ pháp liệt kê và nghệ thuật đối. Thủ pháp liệt kê thể hiện ở chỗ nhà thơ đã lần lượt liệt kê ra những vật nuôi, cây trái trong nhà như “ao cá”, “gà”, “cải”, “cà”, “bầu”, “mướp”. Bằng cách liệt kê này, câu thơ cho thấy được sự nhiệt tình, nồng hậu của chủ nhà đối với người bạn tâm giao. Qua đó, người đọc cũng nhận thấy được một lối sống thanh cao, dân dã, bình dị của một vị quan sau khi đã về quê ở ẩn. Đó là cuộc sống rất đơn giản nhưng yên bình giống bao vị hiền triết thời xưa. Nghệ thuật đối không chỉ thể hiện ở luật đối bằng chẵn nghiêm ngặt, mà còn đối giữa cái có và cái không trong hoàn cảnh của nhà thơ: có gà, có cá nhưng không bắt được; có cải có cà, bầu, mướp nhưng lại chưa đến ngày thu hoạch. Nghệ thuật đối cùng cách diễn đạt thân tình trong những câu thơ cho ta hiểu được tấm chân tình của người bạn cũ luôn muốn sẵn lòng mời bạn mọi thứ có thể nhưng hoàn cảnh lại không có. Câu thơ với giọng điệu chân tình nhưng cũng rất vui tươi, hóm hỉnh.

Bài thơ kết thúc với một câu thơ kết thể hiện sự gần gũi thân thiết giữa hai người bạn vượt qua thứ vật chất bình thường:

“Bác đến chơi đây ta với ta”

Tới đây, tình bạn giữa hai người tri kỷ trong bài thơ dường như không có khoảng cách. Không cần mâm cao cỗ đầy, cũng chẳng có chén rượu miếng trầu, chỉ có hai tâm hồn đồng điệu “ta với ta”. Nhà thơ đã sử dụng rất thành công cụm từ “ta với ta” để cho thấy một tình bạn cao đẹp, thân thiết vô cùng. Một câu thơ mà có đến hai từ “ta”. Từ “ta” vừa chỉ “nhà thơ” lại vừa chỉ “người bạn”, tuy hai mà lại là một. Chỉ có tình bạn đẹp đẽ, thân tình và hiểu nhau lắm mới có được sự hòa quyện, gắn kết đến thế. Tình bạn thắm thiết ấy không màng vật chất, chỉ cần hiểu nhau là đủ. Đó thực sự là một tình bạn đẹp hiếm có và đáng trân trọng.

“Bạn đến chơi nhà” là một bài thơ đặc sắc của Nguyễn Khuyến viết về tình huống khi người bạn thân tình lâu năm tới chơi trong hoàn cảnh không có gì tiếp đãi. Qua đó, nhà thơ thể hiện quan niệm về một tình bạn đẹp không màng vật chất, chỉ cần tâm hồn giao cảm và hiểu nhau. Với hình ảnh thơ mộc mạc, gần gũi, lời thơ nhẹ nhàng hóm hỉnh, bài thơ đã đi sâu vào trái tim biết bao thế hệ bạn đọc, khơi gợi trong tâm hồn mỗi người quan niệm về một tình bạn chân thành.

Dàn ý cảm nghĩ về bài thơ *Bạn đến chơi nhà*

Bài số 2:

Nguyễn Khuyến là một nhà thơ được độc giả biết đến với những bài thơ luôn có những nét mộc mạc, lối suy nghĩ đơn giản, dễ hiểu nhưng bao hàm trong đó là những tình cảm thiết tha, hết lòng vì mọi người. Ông đã có những bài thơ rất hay để nói về tình bạn của mình với những lời tâm tình, thể hiện tình bạn trong sáng, hết lòng vì nhau mà không có điều gì ngăn cách. Và trong số những bài thơ ấy, “*Bạn đến chơi nhà*” là minh chứng rõ nhất cho điều đó.

Đã bấy lâu nay bác tới nhà

Mở đầu bài thơ như một lời tâm tình của tác giả, cũng như một lời nói thân mật của một người bạn dành cho tri kỉ của mình. Trong đó chúng ta cũng cảm nhận được sự thân ái, và thoải mái khi được gặp lại những người có cùng tâm tình của mình trong hoàn cảnh đã rất lâu rồi mới được gặp nhau.

Trẻ thời đi vắng chợ thời xa

Ao sâu, sóng cả khôn chài cá

Vườn rộng rào thưa khó đuổi gà

Cải chửa ra cây, cà mới nụ

Bầu vừa rụng rốn, mướp đương hoa

Đầu trò tiếp khách, trầu không có

Cả sáu câu tiếp theo, tác giả sử dụng biện pháp nghệ thuật để liệt kê ra hàng loạt những khó khăn hiện tại của mình. Tuy cũng có những sự phóng đại ở đó, nhưng chúng ta không thể phủ nhận được rằng trong hoàn cảnh ấy, gia đình của nhà thơ thực sự không có gì “ra trò” để đãi khách.

Lúc người bạn tới chơi, trong gia đình lúc này chẳng có ai ngoài nhà thơ nghèo cả. Tất cả người trẻ đã đi ra ngoài rồi, không còn ai để nhờ mua đồ tiếp khách được nữa. Có cái chợ là nơi mua bán tất cả những đồ cần thiết thì lại quá xa, khiến cho chủ nhà không biết phải làm như thế nào hết.

Người chủ nhà ấy đã nghĩ ngay tới việc xem trong gia đình mình còn có gì có thể làm để chiêu đãi khách hay không. Không có những đồ đắt giá ở ngoài thì mình sẽ làm cho khách những đồ từ chính cây nhà lá vườn cũng được. Ấy vậy mà, tác giả lại vô cùng thất vọng bởi ở nhà cũng chẳng có gì khả thi để dùng được. Hai người già thì sao có thể bắt cá

Dàn ý cảm nghĩ về bài thơ Bạn đến chơi nhà

giữa những đợt sóng lớn hay bắt gà ở trong khoảng vườn rất rộng được đây. Ngay cả những món rau dân dã cũng không có sẵn ở trong vườn. Hàng loạt những dẫn chứng của tác giả như lời than trách “cải chữa ra cây”, “cà mới nụ”, “bầu vừa rụng rốn”, “mướp đương hoa”, ... Trong đầu của người chủ nhà, dần dần từng thứ được đưa ra, từ những thứ cao sang cho tới những thứ gần gũi và bình dị đối với món ăn thường ngày của mỗi người vậy mà vẫn không có đủ để dành cho bạn.

Cuối cùng, ngay cả tới miếng trầu được mệnh danh là “đầu câu chuyện” cũng chẳng có để đưa cho bạn mình - những thứ vốn được coi là những thứ cơ bản nhất trong những cuộc gặp mặt. Thế nhưng, cho dù có rất nhiều lí do đi chẳng nữa thì câu thơ cuối cùng, tất cả lại như được vỡ òa trong cảm xúc và trở thành linh hồn của cả bài thơ.

Bác đến chơi đây ta với ta

Tất cả những thứ vật chất giờ đã không còn quan trọng nữa, chỉ cần có tấm lòng, có sự chân thành là đủ. Đã không còn là hai con người, tác giả và cả người tri kỉ đã giống như nhau “ta với ta”. Đó cũng chính là điều đáng quý nhất trong mối quan hệ của con người và con người.

Qua bài thơ trên, ta cảm nhận được một cách sâu sắc về tình bạn của nhà thơ Nguyễn Khuyến và người bạn của mình. Đó là một tình bạn không màng vật chất mà chỉ có sự chân thành và tấm lòng đối xử với nhau. Đó làm một điều rất đáng được trân trọng và học tập trong mối quan hệ của chúng ta.

» **Xem thêm:**

- [**Phát biểu cảm nghĩ về tác phẩm Bạn đến chơi nhà**](#)
- [**Văn mẫu lớp 7**](#) hay nhất tuyển chọn và sưu tầm